

เอกสารเผยแพร่
ประชาสัมพันธ์
ความรู้เกี่ยวกับ

ลักษณะแถบจำลอง เครื่องราชอิสริยาภรณ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

ลำดับที่	ชื่อเครื่องราชอิสริยาภรณ์	ลักษณะแถบจำลอง คู่	ลักษณะแถบจำลอง เดี่ยว
1	คุณภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)		
2	คุณภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.) คุณภรณ์มงกุฎไทย (บ.ม.)		
3	จุฬารัตน์มงกุฎไทย (จ.ม.) คุณภรณ์ช้างเผือก (บ.ช.)		
4	จุฬารัตน์ช้างเผือก (จ.ช.) จุฬารัตน์มงกุฎไทย (จ.ม.)		
5	ศัลยภรณ์มงกุฎไทย (ส.ม.) จุฬารัตน์ช้างเผือก (จ.ช.)		
6	ศัลยภรณ์ช้างเผือก (ส.ช.) ศัลยภรณ์มงกุฎไทย (ส.ม.)		
7	พวิไลภรณ์มงกุฎไทย (พ.ม.) ศัลยภรณ์ช้างเผือก (ส.ช.)		
8	พวิไลภรณ์ช้างเผือก (พ.ช.) พวิไลภรณ์มงกุฎไทย (พ.ม.)		
9	ประไพภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.) พวิไลภรณ์ช้างเผือก (พ.ช.)		
10	ประไพภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.) ประไพภรณ์มงกุฎไทย (ป.ม.)		
11	เพชรวิไลภรณ์ (พ.ว.ม.) ประไพภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)		
12	เพชรประไพภรณ์ช้างเผือก (พ.ป.ช.) เพชรวิไลภรณ์ (พ.ว.ม.)		

เครื่องราช อิสริยาภรณ์

งานกรรเจ้้าหน้าท้

ส้้าน้กปล้ด

องค้การบรห้การส่วนต้าบลสระแก้ว

โทร. ๐ ๓๗๒๔ ๗๓๐๕

ประวัติเรื่อง เครื่องราชอิสริยาภรณ์

เมื่อสหจักรวรรดินิยมตะวันตกเริ่มเข้ามาคุกคามประเทศตะวันออกมากขึ้น เวียดนามซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างหนึ่งในสยามประเทศ อันเป็นจุดกำเนิดของสิ่งประดับตกแต่งกับเสื้อที่เป็นเครื่องหมายแสดงยศศักดิ์และบ่งบอกถึงฐานะันทร หรือตำแหน่งหน้าที่ของผู้ที่ใส่ประดับอยู่โดยเครื่องประดับเสื้อเพื่อแสดงยศศักดิ์นี้มีแบบอย่างมาจากชาวยุโรปเมื่อหลายร้อยปีก่อนที่มีความเป็นมาว่าแต่เดิมใช้เป็นเครื่องหมายในหมู่คณะพวกผู้ดีที่ปฏิบัติกิจทางศาสนาเดียวกันจนกระทั่งเมื่อเกิดสงครามครูเสดเพื่อแย่งชิงดินแดนปาเลสไตน์ ที่ชาวคริสต์ถือว่าเป็นถิ่นกำเนิดของพระเยซู หรือร่อนหนีจากการครอบครองของชาวมุสลิมบรรดาคริสต์และผู้นับถือศาสนาอื่นทั้งหลายในยุโรปได้พากันร่อนหนีไปเป็นทหารครูเสดกันหลายประเทศพระสันตะปาปาแห่งกรุงโรม จึงคิดทำเครื่องหมายให้แก่บรรดาทหารอาสา หรือที่เรียกกันว่า อัศวินนักรบ ด้วยการใช้รูป "กางเขน" เพื่อแสดงถึงความเป็นพวก ผีซ หรือ คณะเดียวกันให้ปรากฏ โดยมีการเรียกคณะของแต่ละคณะว่า "Order"

หลังสงครามครูเสด มีการนำเครื่องหมายกางเขนมาตกแต่งให้มีรูปแบบต่างกันไปตามชั้นยศ เป็นเครื่องหมายแสดงตำแหน่งหรือความกล้าหาญหรือเป็นบำเหน็จความชอบที่กษัตริย์พระราชทานให้ สิ่งเหล่านั้นจึงกลายมาเป็น "เครื่องราชอิสริยาภรณ์" เพราะได้รับมอบจากกษัตริย์ โดยใช้คำ "Order" แทนความหมายว่า "ตระกูล" ของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งเป็นเครื่องประดับที่ ได้รับพระราชทาน อาทิ The Order of Avis ของโปรตุเกสที่เป็น เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลแรกและเก่าที่สุดในยุโรป มีมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 17 ก่อนที่อาณาจักรสุโขทัยจะเริ่มก่อตั้งขึ้น

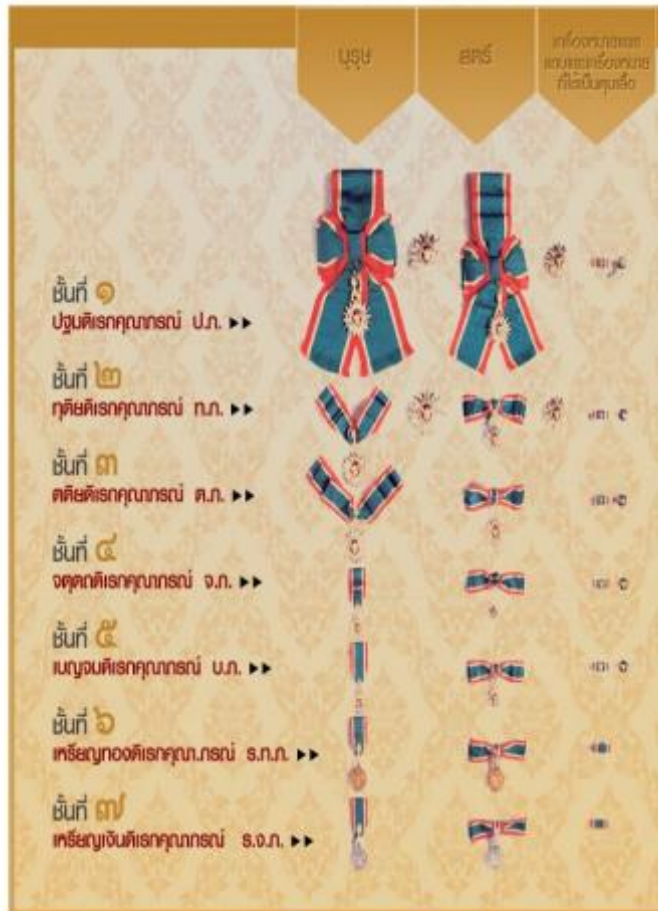
ในเอเชีย สยามนับเป็นประเทศแรกที่มีการใช้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามอย่างสากล ด้วยความใส่ใจศึกษาวัฒนธรรมและประเพณีตะวันตกของ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระราชดำริจะสร้างเครื่องหมายแบบชาวตะวันตก จากแบบของสิ่งที่เป็นเครื่องหมายแทนพระองค์ ได้แก่ อาวุธของครุฑพระราชัญจักรโอวาท ซึ่งเป็นตราประทับบนหนังสือราชการ และจากแบบของสิ่งที่เป็นมงคลเดิมของไทย ได้แก่ พลอย 9 ชนิด หรือ ที่เรียกว่า นพรัตน์ มาประยุคต์เข้าด้วยกันกับตราประดับเสื้อเพื่อแสดงเกียรติยศ ที่ชาวตะวันตกเรียกว่า Star โดยได้ทรงบัญญัติคำว่า "ตรา" ขึ้นมาใช้ เรียก ส่วนประกอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย ตั้งแต่ชั้นที่ 2 เป็นต้นไปจนถึงชั้นสาธุสหาย และใช้มาตรการจนทุกวันนี้ แต่ยังคง ถือว่าเป็น "เครื่องราชอิสริยาภรณ์" เพราะโดยมากสร้างขึ้นสำหรับพระราชทานแก่พระราชวงศ์ ส่วน "เครื่องสำคัญ" ที่เป็นของขุนนางมีไม่มากนักและถือว่าเป็นต้นเค้าเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยปัจจุบัน เช่น ครานพรัตน์ เป็นต้นเค้าของเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตน์ราชวราภรณ์ ตราช้างเผือกเป็นต้นเค้าของเครื่องราช อิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก เป็นต้น

ชนิดของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่เสนอขอพระราชทานประจำปี

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ส่วนราชการเสนอขอพระราชทานให้แก่บุคคลต่างๆ เป็นประจำปี ในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ประกอบด้วย

1. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก
2. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย
3. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์
4. เหรียญจักรพรรดิมาลา

ลำดับชั้นของเครื่องราช

การประดับแพรแถบย่อตามลักษณะ

- ชั้น 2 (ทอง)
  - ท.ช. ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก
  - ท.ม. ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย
- ชั้น 3 (เงิน)
  - ต.ช. ตติยาภรณ์ช้างเผือก
  - ต.ม. ตติยาภรณ์มงกุฎไทย
- ชั้น 4 (ทอง)
  - จ.ช. จตุรตาภรณ์ช้างเผือก
  - จ.ม. จตุรตาภรณ์มงกุฎไทย
- ชั้น 5 (เงิน)
  - บ.ช. เบญจมาภรณ์ช้างเผือก
  - บ.ม. เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย